

Probleminventering och åtgärdsplan utifrån samverkansöverenskommelsen mellan Trollhättans Stad och Polisområde östra Fyrbodalen 2019

Bakgrund

Trollhättans Stad och polisområde östra Fyrbodalen har sedan 2010 haft en samverkansöverenskommelse gällande det gemensamma brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet i Trollhättans kommun. Överenskommelsen syftar till att öka tryggheten och minska brottsligheten i kommunen, och att utveckla och stärka samverkansformer mellan polisen och Trollhättans Stad. Inom ramen för överenskommelsen ska polisen och Trollhättans Stad ta fram en årlig åtgärdsplan baserad på en gemensamt framtagen problembild. Trollhättans trygghetsgrupp ansvarar för revidering och uppföljning av åtgärdsplanen som återrapporteras i styrgruppen bestående av Kommunstyrelsens presidium, stadsdirektören och lokalpolisområdeschef i östra Fyrbodalen.

Gemensam problembild

Arbetet med en gemensam problembild utgår från kunskap och dokument som visar på hur människors upplevda trygghet ser ut samt hur den anmälda brottsligheten ser ut. Exempel på sådana dokument är "Hälsa på lika villkor", medborgarenkät och Polisens brottsstatistik. En gemensam dialog kring aktuella problemområden förs kontinuerligt mellan polisen, staden och andra samverkande parter i Trollhättans trygghetsgrupp.

Genom Länsstyrelsen har en modell för att ta fram underlag för Risk o sårbarhetsanalys vad avser social oro, prövats i Trollhättan under 2018. Sammanställning av detta material pågår och kommer att presenteras i början av 2019.

I samband med framtagandet av nytt medborgarlöfte har allmänheten inbjudits att lämna synpunkter i en webbaserad medborgarenkät samt vid fyra dialogtillfällen på olika ställen i staden (Stavre, Strömslund, Sjuntorp och Väne Åsaka). Vid de systematiska trygghetsronderna ges tillfälle för de som bor, verkar och vistas i stadsdelen att lämna synpunkter kring tryggheten i området. Under 2018 har Lextorp och Kronogården varit föremål för dessa ronder.

Trygghet i offentlig miljö

Trygghet som begrepp är inte helt okomplicerat, eftersom det bygger på individens upplevelse. Det är inte alltid som de människor som rent objektivt löper liten risk att t ex drabbas av brott har samma uppfattning/upplevelse av situationen. Genom arbetet med systematiska trygghetsronder kommer stadsdel för stadsdel att genomlysas under den kommande femårsperioden. Det är också en angelägen uppgift för båda parter att sprida information och kunskap och en mer objektiv bild av t e x kriminalitet. Idag förekommer många felaktiga föreställningar och uppfattningar om situationen i andra bostadsområden, något som med hjälp av underbyggda fakta kan komma att nyanseras något.

Fortsatt fokus på att förebygga bostadsinbrott genom den framgångsrika grannsamverkansmodell som upparbetats över tid mellan Polis - Trollhättans Stad och invånarna. Studier visar att risken att drabbas av inbrott minskar med 16–26% om man är aktiv i ett grannsamverkansområde.

Fortsatt förebyggande arbete för att minska skadegörelse mot offentliga byggnader och utemiljöer såsom skolor, förskolor, fritidsgårdar och lekparker. Skadegörelsen medför stora kostnader för samhället där unga gärningsmän ofta utför skadegörelse som ett första steg i en serie av framtida brott. Skadegörelse är också en starkt bidragande faktor till upplevd otrygghet. Fokus på att hitta och förhindra unga förövare.

Fortsatt arbete för att skapa trygghet i den offentliga miljön med särskild vikt på kvällar och helger. Förebyggande arbete med ökad ljussättning, röjning av sly mm på otrygga platser skall fortlöpande ske liksom polisens synliga närvaro på aktuella tider och platser. Som komplement till polisens trygghetsskapande arbete kommer ordningsvakter att sättas in i berörda områden i syfte att öka den upplevda känslan av trygghet.

Rekrytering och utbildningen av nya Trygghetsvandrare ska fortsätta och befintliga vandrare ska ges stöd i sitt uppdrag. Att på olika sätt mobilisera vuxenkrafter i alla stadsdelar prioriteras.

Våld i nära relationer

Mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck är ett allvarligt samhällsproblem som orsakar våldsutsatta kvinnor och barn stort fysiskt och psykiskt lidande. För att mäns våld mot kvinnor ska upphöra måste samhällets insatser utvecklas på flera plan. En effektivare brottsbekämpning från rättsväsendets aktörer vid våld i nära relationer måste till. Det handlar även om att förbättra möjligheterna att upptäcka våld och våldsutövare samt att förstärka skyddet och stödet för de som

utsätts för våld. Det våldsförebyggande arbetet handlar bl.a. om att minska återfall och upprepad utsatthet genom strategiska insatser, stöd och skydd till brottsutsatta och insatser för våldsutövaren. Arbetet med attityder, normer värderingar kring våld, kön och föreställningar om maskulinitet är ytterligare en viktig aspekt.

Sexuellt våld

Flickor och unga kvinnor är en av de grupper som är mest utsatt för olika former av våld, sexuellt våld och hedersrelaterat våld och förtryck. När det gäller sexuella övergrepp och våldtäkt är flickor och unga kvinnor särskilt utsatta. Att tidigt upptäcka och bekämpa sexuellt våld mot flickor och unga kvinnor är därför prioriterat. Det ska ske genom att samarbetsparterna tillsammans synliggör, förebygger och vidtar adekvata åtgärder mot flickors och unga kvinnors utsatthet för olika former av våld av en partner, andra bekanta eller okända.

Ett Trollhättan fritt från våld

Det pågår ett utvecklingsarbete inom Trollhättans Stad för att samordna och kraftsamla arbetet med att motverka våld i alla dess former. Det är pojkar och män som står för merparten av allt våld, och genom att fokusera på och försöka förändra rådande maskulinitetsnorm stöds olika främjande och förebyggande insatser inom samhällets olika delar. En samverkansgrupp tillskapas med uppdrag att leda utvecklingsarbetet.

Ungdomar i riskzonen

Ungdomar är som mest brottsaktiva under tonårens senare del (15–17 år). Långt ifrån alla begår brott och alla som gör det fastnar inte i negativa beteenden men samhällets reaktion på brott kan vara avgörande för den fortsatta utvecklingen. Tidiga insatser och åtgärder från samverkande myndigheter är en förutsättning för förändring hos den unge. Exempel på en sådan insats är SIG (Social insatsgrupp). Även insatser som riktas mot föräldrar, kan hjälpa ungdomarna komma in på rätt spår igen.

Alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTS)

Resultatet från drogvaneundersökningen som görs jan-feb 2019 kommer i oktober 2019. Men vad vi vet är att det finns ett samband mellan rökning av cigaretter och cannabisrökning. Vi behöver förebygga tobaksrökningen i allt lägre åldrar. Det är lätt för ungdomar att få tag på tobak och alkohol i Trollhättans kommun. Även tillgången till narkotika är hög.

Såväl tillgänglighet, en allmän liberalisering i attityden mot narkotika samt ett överkomligt pris påverkar ungdomarnas benägenhet att prova narkotika. Likaså finns det ett tydligt samband mellan rökning och att ha provat narkotika. Cannabis är den slags narkotika som är vanligast förekommande.

Föräldrars inställning och agerande är något som har stor betydelse för ungdomars attityder. Tonåringar som har sina föräldrars tillåtelse röker och dricker mer än de som inte får lov. Därmed är föräldrar särskilt viktiga att nå i det lokala förebyggande arbetet.

Från 2018 gäller en ny lydelse i socialtjänstlagen avseende spel om pengar. Målet under 2019 är att fortsätta att implementera och utveckla det evidensbaserade förebyggande arbetet, riktat främst mot unga.

Trollhättans stad har ställt sig bakom Tobacco Endgame strategin 2025 - då daglig rökning ska ha minskat till mindre än fem procent i den vuxna befolkningen.

Våldsbejakande extremism

Trollhättans stad har sedan 2016 en handlingsplan mot våldsbejakande extremism, i vilken det bl a står att berörda förvaltningar ska arbeta mot rasism och extremism. Arbetet riktar in sig på såväl högextrema/vit makt miljöer, som på vänsterextrema/autonoma miljöer och radikala islamistiska miljöer. Grundlagen garanterar alla människor åsikts- och religionsfrihet och myndigheterna får inte registrera människor med dessa som grund, utan kan bara agera utifrån de ev handlingar/brott som personerna utför. Klistermärken och klotter med högerextremt budskap är det som tydligast noterats i Trollhättan. En halvtidstjänst arbetar sedan september 2016 med att koordinera och genomföra de olika aktiviteterna i handlingsplanen.

Social oro

Begreppet social oro innehåller flera olika dimensioner – men ses generellt som ett resultat av bristande livsvillkor. Fysisk miljö, sysselsättning, fysisk mobilitet, liv o hälsa, demokrati, ekonomiska förutsättningar, utbildning/kunskap och immateriella värden är alla centrala livsvillkor som upprätthåller och bygger Tillit. Om villkoren är alltför ojämnt fördelade kommer personer eller grupper att mista tilliten till varandra och till samhället och bristande tillit kan få konsekvenser i form av bränder, hot mot offentliga aktörer, missbruk, upplopp och kriminalitet. Parallella strukturer kan växa sig starka och påverka vardagen även för "vanligt folk" som skräms till tystnad. Möjligheten att lagföra brott minskar då många inte vågar vittna/inte vill lägga sig i. Trollhättan är inte förskonat från denna utveckling, det krävs massiva och samordnade insatser för att bryta denna utveckling och förebygga att fler personer dras in i den bristande tilliten.

Medborgarlöfte

Redan 2015 upprättade polisen och Trollhättans Stad ett första medborgarlöfte till invånarna i kommunen. Detta medborgarlöfte gällde även under 2016, och därefter har nya löften tagits fram för respektive år 2017, 2018 och 2019.

Samverkansinsatser samt prioriterat inriktningsområde 2019

Detta gör Trollhättans Stad och Polisområde östra Fyrbodalen gemensamt:

- Utvecklar det förebyggande och trygghetsskapande arbetet genom informationsutbyte och samverkan i Trygghetsgruppen, Kvinnofridsgruppen och Ett Trollhättan fritt från våld
- Har en regelbunden dialog och informationsutbyte mellan Trollhättans Stads verksamheter och polisen
- Är aktiva i Sociala insatsgruppen
- Bidrar aktivt till två gemensamma informationsmöten för allmänheten inom ANDTS
- Arbetar förebyggande mot doping i våra certifierade anläggningar
- Genomför utökad tillsyn mot krogar, med inriktning mot narkotika, överservering och ansvarsfull alkoholserving (Krogar mot knark – ny uppstart)
- Har **Sexuellt våld** som gemensamt prioriterat inriktningsområde

Detta gör Polisområde östra Fyrbodalen:

- Har fortsatt synlighet på allmänna platser
- Områdespolisverksamheten ska fortsätta och prioriteras även under 2019
- Riktade insatser mot alkohol, våld och narkotika
- Direktförverkar alkohol på allmän plats

Detta gör Trollhättans Stad:

- Fungerar som sammankallande i gemensamma grupper
- Arbetar aktivt med information och kunskapsspridning till barn, unga och vuxna om alkohol, narkotika, doping, tobak och spel.
- Samordnar arbetet med grannsamverkansområden, trygghetsvandrare och systematiska Trygghetsronder
- Utvecklar arbetet med "Ett Trollhättan fritt från våld"
- Kompletterar polisens trygghetsskapande åtgärder genom att anlita ordningsvakter i berörda områden

Uppföljning

Samtliga ansvariga ska följa upp sina respektive samverkansområden varje år. Redovisningen ska redovisas för styrgruppen under första kvartalet varje år. Denna åtgärdsplan gäller under 2019 och inför 2020 tas en ny plan fram. Uppföljningen kommer att belysa vad som har genomförts, vem som har samverkat kring aktiviteten samt eventuella effekter som aktiviteten har resulterat i.

Trollhättan 2018-12-10

Sten-Anders Jakobsson
T.f. Lokalpolisområdeschef

Paul Åkerlund
Kommunstyrelsens ordförande

Ulrika Strandrot Frid
Stadsdirektör